

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Bots- og bededag – 25. oktober 2020

Prekentekest: Luk. 13,22-30

Lesetekst I: Jer. 18,1-10

Lesetekst II: Rom. 2,1-11

Vil du la Gud reparere deg?

Bots- og bededag er spesielt viet til bønn og syndsbekjennelse. Som fast dag ble den innført i 1985, men også tidligere har en holdt bots- og bededager, for eksempel etter store ulykker og katastrofer.

Innledningsvis, før vi tar fatt på teksten(e) kan det være godt og riktig å «lande» litt. Ikke bare skynde seg til en prekenskisse, men tenke etter – hvilket forhold har jeg selv til bots- og bønnedag? Har den noen betydning for meg? Det er vanskelig å formidle noe vi ikke selv har hjertet vårt i. Hva innebærer bot og bønn for meg? Når benyttet jeg selv skriftemålet? Det ligger ikke bare alvor, men mye frihet og glede i skriftemålet.

Bots- og bønnedag minner om jødernes Jom Kippur

Få kjenner nødvendigheten av bot slik som jødene. Selv i dag er Jom Kippur, «forsoningsdagen», en dag man ikke tar lett på. Forskriften om Jom Kippur ble gitt allerede i 3. Mos 16,34.

I fjor på denne tiden var jeg i Tel Aviv nettopp denne dagen. Byen som er kjent for sitt natteliv og at de «tar litt lett på det religiøse». Selv her var dette en viktig dag. Ingen biler i gatene, ingen så på tv eller brukte internett. Butikker, kafeer og utesteder var stengt. Strømmen mot synagogene var stor. Inne i synagogen ble denne bekjennelsen gjentatt: "For den synd vi har begått under tvang eller fritt valg; for den synd vi har begått i beslutsomhet eller i vanvare; for den synd vi har begått i onde tanker i hjertet; for den synd vi har begått gjennom ord fra vår munn; for den synd vi har begått i maktmisbruk; for den synd vi har begått ved utnyttelse av vår neste; for alle disse syndene, o tilgivelsens Gud, bær over med oss, unnskyld oss, tilgi oss!" «For den dagen skal det gjøres soning for dere så dere blir rene. Dere skal renses fra alle syndene deres for Herrens ansikt.» Slik står det i 3 Mos 16.30

Jom Kippur var på tempelets tid den eneste dagen i året øverstepresten gikk inn i det aller helligste og ofret blod fra et lyteløst lam for å sone for israelittenes synder. En bukk ble også sendt ut i ørkenen etter at øverstepresten først hadde "lagt" hele folkets synder på bukken. Derfra har vi begrepet "syndebukk". Dette er bakgrunnen for at Jesus omtales som et lyteløst lam som ofres en gang for alle. Døperen Johannes sa om Jesus: "Se, Guds lam, som bærer bort verdens synd!" (Joh 1,29)

Til teksten(e)

«Herre, er det få som blir frelst?» Vi vet ikke hvem han var, men han våget seg frampå med et spørsmål. Et trygt spørsmål, kanskje et spørsmål man stiller når man ikke ønsker at den man snakker med skal komme for tett på. Men Jesus gjør som så ofte før, han snur på spørsmålet. Det eneste vi trenger å være opptatt av er: Kjemp for å komme gjennom den trange døren! Ikke heng deg opp i uvesentligheter – sørg for at du selv søker kjernen.

Bare Gud kan gi menneskene tilbake fellesskapet med seg selv”, sier kirkefader Athanasius i sitt skrift ”Om inkarnasjonen”. Gud vil fellesskap med sin skapning. I dypeste forstand får mennesket tilbake fellesskap med seg selv og sin neste først når det er kommet i fellesskap med sin Skaper. I NT ser vi hvordan Jesus prioriterer fellesskapet. Fellesskap med Jesus gav mennesker nytt selvbilde, ny identitet og nytt liv med en ny livspust i seg.

«De skal komme fra øst og vest, nord og sør og sitte til bords i Guds rike». Å sitte til bords er et gjennomgående tema for å fortelle hvordan det er i Guds rike. Også i dag inviteres det i mange kirker og forsamlinger til bords – til nattverden. Gud ønsker fellesskap med oss. Han gleder seg når vi vender oss til han og ber om nåde. Prisen har han betalt. Da er det glede i himmelen når vi tar imot.

Leseteksten fra romerbrevet gir oss en tankevekker – hvordan ser vi på menneskene rundt oss – hvor lett er det ikke å dømme andre. Teksten handler om å møte seg sjøl i døra. Hvem av oss har ikke gjort det? Vi skal ikke dømme andre så lett, sier Paulus. Når du dømmer en annen, fordømmer du deg selv.

Teksten fra Jeremia tar oss med til pottemakerens hus. Et kar kan gå i stykker mange ganger, og på mange vis. Det kan ta Gud lang tid å forme og danne et kar. Leire er mykt og formbart – slik er vi også i Guds hender. Om noe raser sammen i livene våre, kan Gud gjøre det godt igjen.

Bots- og bønnedag er ikke en dag for å ta motet fra mennesker, men tvert imot for å gi håp. Selverkjennelsen og boten fører til frigjøring og vissheten om at jeg er gjennomskuet – men elsket – av Gud selv.

Salmeforslag

- Takk at du tok mine byrder (nr. 381 i Norsk Salmebok)

Jorunn Andestad Langmoen

lærer og tidligere ass. Generalsekretær i Den Norske Israelmisjon

jorunnandlang@gmail.com